

Трудова книжка втрачена: як підтвердити стаж роботи

Якщо трудова книжка втрачена або в ній відсутні записи про трудову діяльність, підтвердити, що людина справді працювала можна іншими способами. Як це зробити – розповідають юристи системи безоплатної правничої допомоги.

Якщо є письмові докази трудової діяльності

Підтвердити стаж можуть допомогти такі документи:

- довідки підприємства;
- виписки з наказів;
- особові рахунки та відомості на видачу зарплати;
- посвідчення та характеристики з місця роботи;
- трудові договори та угоди з відмітками про їх виконання;
- інші документи, що містять відомості про періоди роботи.

За ними потрібно звертатися за місцем роботи, служби, навчання, до архівних установ.

Як доказ стажу можуть прийматися також членські квитки профспілок. Цими квитками підтверджуються ті періоди роботи, за які є позначки про сплату членських внесків.

Письмових доказів немає, але є свідки

Стаж роботи у такому випадку встановлюється на підставі показань двох і більше свідків, які знали заявника щодо спільної з ним роботи на одному підприємстві, установі, організації.

Свідчення приймаються при неможливості отримання документального підтвердження стажу у зв'язку з:

- військовими діями, аваріями, катастрофами;
- стихійними лихами та іншими надзвичайними ситуаціями;
- ліквідацією підприємства, установи, організації;
- відсутністю архівних даних з інших причин.

Щоб підтвердити стаж на підставі показань свідків, потрібно звертатися до Пенсійного фонду (постанова КМУ «Про затвердження Порядку підтвердження наявного трудового стажу для призначення пенсій за відсутності трудової книжки або відповідних записів у ній»).

У випадку підтвердження трудового стажу на підставі показань свідків, свідки мають надати уповноваженій особі пенсійного фонду такі документи:

- паспорт;
- реєстраційний номер облікової картки платника податків;
- трудову книжку.

Підтвердження стажу роботи на непідконтрольних Уряду України територіях

У цьому випадку* стаж роботи підтверджується показами свідків.

Якщо потрібні дані з 01.07.2000 року, то можна звернутися до територіального органу Пенсійного фонду України для отримання витягу з Реєстру застрахованих осіб через вебпортал електронних послуг Пенсійного фонду або скористатися Єдиним державним вебпорталом електронних послуг Порталу Дія.

*Якщо підприємства, установи, організації або їх правонаступники розміщуються (розміщувалися) на непідконтрольних Уряду України територіях, в районі проведення антитерористичної операції або здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, а також на територіях територіальних громад, що розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають/перебували поза контролем Уряду України, в оточенні (блокуванні), і у разі, коли майно (документи) підприємств, установ, організацій або їх правонаступників (незалежно від місця їх реєстрації на території України) розташоване на території України та/або пошкоджене чи знищене внаслідок воєнних (бойових) дій, терористичних актів, диверсій (за умови документального підтвердження пошкодження чи знищення майна (документів)).

Якщо людина вела особисте селянське господарство і сплачувала страхові внески

Періоди роботи зараховуються на підставі платіжних доручень, квитанцій установ банків, документів, що підтверджують поштовий переказ, інших документів про сплату страхових внесків або інформації Пенсійного фонду України про сплату страхових внесків.

Якщо людина ФОП і сплачувала страхові внески

Періоди провадження фізичною особою підприємницької діяльності зараховуються до стажу роботи за умови підтвердження документами про сплату страхових внесків (платіжними дорученнями, квитанціями установ банків, документами, що підтверджують поштовий переказ, інформацією Пенсійного фонду України про сплату страхових внесків (за наявності)).

У випадку застосування спрощеної системи оподаткування, фіксованого податку, спеціального торгового патенту підтверджуються свідоцтвом про сплату єдиного податку; спеціальним торговим патентом; документами про сплату єдиного податку, фіксованого податку, придбання спеціального торгового патенту (за наявності платіжних доручень, квитанцій установ банків, документів, що підтверджують поштовий переказ).

А також даними, наявними в реєстрі застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Зарахування стажу засуджених

Період роботи засуджених зараховується до стажу роботи за умови підтвердження платіжними дорученнями, квитанціями установ банків, документами щодо поштових переказів, іншими документами про сплату страхових внесків або інформацією Пенсійного фонду України про сплату страхових внесків (за наявності), установи виконання покарань із зазначенням відомостей про те, що особа підлягала загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню, або про сплату страхових внесків до Пенсійного фонду України.

Коли звертатися до суду

Якщо Пенсійний фонд письмово відмовив у зарахуванні страхового стажу.

Підтвердження трудового стажу для призначення пенсії може відбутися на підставі рішення суду про визнання протиправним і скасування рішення Пенсійного фонду, зобов'язання вчинити певні дії.

Де отримати безоплатну допомогу зі зверненням до суду

Кожна людина може отримати допомогу отримати безоплатно консультацію юриста від системи безоплатної правничої допомоги. Юристи розкажуть як діяти у вашій ситуації та допоможуть у складенні документів, крім документів до суду. Це можуть бути заяви та запити до роботодавців, архівів тощо.

Деякі категорії людей також мають право на безоплатну допомогу зі зверненням до суду. Це ВПО, люди з низьким доходом (працездатні – з доходом до 6056 грн/міс.; пенсіонери (за віком, вислугою років) – 4722 грн/міс.; з інвалідністю – якщо пенсія чи соцдопомога до 6056 грн), ветерани війни, члени сімей загиблих Захисників і Захисниць України (інші категорії наведені [у статті 14 Закону України «Про безоплатну правничу допомогу»](#)). Юристи детально вивчать ваші обставини, за потреби складуть та подадуть до суду заяву і представлятимуть ваші інтереси у суді.

Як звернутися до системи БПД

<https://legalaid.gov.ua/kliyantam/yak-otrymaty-bpd/>

Як допомагає система БПД

Росіяни вкрали архіви — чоловік доводив страховий стаж у суді

Анатолій – переселенець з Херсонщини. Йому відмовили у призначенні пенсії, адже через виправлення в трудовій не зарахували 2 роки стажу. Оскільки документи обласного архіву під час окупації росіяни вкрали та вивезли до рф, він не міг отримати

підтвердження роботи з 1987 по 1988 роки. Юрист системи БПД підготував та подав до суду позовну заяву про встановлення факту, що має юридичне значення. А також залучив свідків, які під час судового засідання підтвердили, що в зазначений період Анатолій працював на посаді інструктора на підприємстві. Суд позовну заяву задовольнив і встановив юридичний факт: що Анатолій у період 1987—1988 роках офіційно працював.

[Детальніше](#)

20 років намагалася збільшити розмір своєї пенсії: допоміг юрист системи БПД
Лілія Олександрівна вийшла на пенсію 20 років тому. Весь цей час вона отримує невелику пенсію, бо Пенсійний фонд відмовляється зараховувати майже 9 років страхового стажу. Юристи системи БПД подали до суду позовну заяву про визнання дій посадових осіб пенсійного фонду протиправними. Суд погодився з аргументами та задовольнив позовні вимоги: визнав дії Пенсійного фонду протиправними, скасував його рішення, зобов'язав зарахувати спірні періоди до страхового стажу та здійснити перерахунок пенсії. Зараз пенсію пані Лідії вже перерахували.

[Детальніше](#)

Як уникнути можливих наслідків втрати трудової книжки чи інших документів про трудову діяльність

З 10 червня 2021 року в Україні діють електронні трудові книжки. Це цифровий аналог паперових документів.

Оцифрувати можна будь-які документи, що підтверджують ваш страховий стаж – трудова книжка, документи про здобуття освіти, свідоцтво про народження дитини (для жінок), військовий квиток тощо.

Скан-копії документів можна подати через персональний кабінет на вебпорталі Пенсійного фонду. Це може зробити роботодавець або працівник.

Процес оцифрування трудових книжок триватиме п'ять років, до 2026 року.